

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 29.05.2017 r. powódka E. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) SA w Ł. kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3.02.2017 r. do dnia zapłaty i kwoty 436,97 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwu pozwanej do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych. (pozew –k.2-8)

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwana podniosła, że wypłacone powódce zadośćuczynienie jest adekwatne do rozmiaru jej krzywdy. Pozwana zakwestionowała istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wydatkami objętymi roszczeniem odszkodowawczym a wypadkiem, z którego powódka wywodzi swoje roszczenia. (odpowiedź na pozew –k.120-122)

W piśmie procesowym z dnia 23 maja 2019 r. powódka rozszerzyła powództwo o zadośćuczynienie do kwoty 336.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wskazanymi w piśmie oraz zgłosiła roszczenie o zasądzenie kwoty 12.000 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od dnia 8 września 2016 r. do dnia 8 marca 2017 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty. (pismo –k.314-317)

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa, również w części rozszerzonej. (pismo –k.347)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 września 2016 r. powódka jadąc rowerem została potrącona przez samochód ciężarowy marki M. nr rej. (...), kierowany przez K. B.. Sprawcą wypadku był kierowca w/w samochodu, ubezpieczonego w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. (okoliczności bezsporne)

Powódka nie pamięta przebiegu wypadku. (zeznania powódki –k.369)

Z miejsca zdarzenia powódka została przewieziona na (...) im. M. K. w Ł.. Od dnia 8.09.2016 r. do dnia 19.09.2016 r. przebywała w (...) im. M. K. w Ł. w Oddziale (...) Urazowo - Ortopedycznej. W dniu 8.09.2016 r. powódka przeszła operację złamania trzonu lewej kości ramiennej. Przebieg operacji oraz gojenia pooperacyjnego był prawidłowy. Prowadzono rehabilitację operowanej kończyny. Powódka została wypisana do domu w stanie ogólnym i miejscowym dobrym. (karta informacyjna –k.11, 32)

Od dnia 22.10.2016 r. powódka była leczona w (...) dr G. A. specjalisty chorób układu nerwowego w P. z powodu bólów głowy i zawrotów głowy, dolegliwości lękowych, zaburzeń snu. (dokumentacja medyczna –k.88-90)

Od dnia 18.11.2016 r. do 1.12.2016 r. powódka odbyła rehabilitację w Przychodni (...). (okoliczność bezsporna)

W następstwie wypadku z dnia 8.09.2016 r. powódka doznała: urazu głowy ze złamaniem kości potylicznej po stronie prawej przechodzącym na podstawę czaszki, stłuczenia mózgu i mózdzku, rany lewej okolicy ciemieniowej głowy z krwiakiem tkanek miękkich, śladowych pourazowych krwiaków przymózgowych, śladowego pourazowego krwawienia podpajęczynówkowego, złamania trzonu kości lewej ramiennej. (opinia biegłego –k.156, 238, 276)

Uraz czaszkowo – mózgowy powstały w wyniku wypadku z dnia 8.09.2016 r. spowodował u powódki wystąpienie zaburzeń psychicznych i podłożu organicznym skutkujących trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w wysokości 50% z pkt. 9b tabeli – encefalopatia ze zmianami charakterologicznymi. Cierpienia psychiczne powódki wynikające ze skutków tego zdarzenia były i są znaczne. (opinia biegłego psychiatry –k.175-175 odwrót)

Pourazowe bóle i zawroty głowy mają charakter ośrodkowy. Długotrwały uszczerbek na zdrowiu z tego tytułu wynosi 5% z poz. 10a tabeli uszczerbkowej zawartej w Rozporządzeniu MP i PS z dnia 18.12.2002 r. jako zaburzenia adaptacyjne będące następstwem urazów i wypadków, w których nie doszło do trwałego uszkodzenia (...). Pourazowe zaburzenia węchu są pochodzenia ośrodkowego wskutek stłuczenia lewego płata czołowego. Utrata powonienia (anosmia pourazowa) potwierdzona badaniem olfaktometrycznym powoduje trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5% wg poz. 20d. Wskutek doznanych urazów głowy mogło nastąpić pogorszenie słuchu średnio o około 10dB. Nie można tego ani obiektywnie potwierdzić, ani kategorycznie wykluczyć. Trwały uszczerbek na zdrowiu z tytułu pogorszenia niedosłuchu po wypadku z dnia 8.09.2016 r. wynosi 5% wg poz. 42. (opinia biegłego laryngologa –k.191-192)

Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki z powodu złamania kości ramiennej lewej wynosi 10% z pkt. 113a tabeli. Trwały uszczerbek na zdrowiu z powodu ograniczenia funkcji i przykurczu stawu barkowego lewego wynosi 15% z pkt. 104 tabeli. Zgodnie z aktualną wiedzą medyczną złamanie kości to nie tylko obrażenia dotyczące samej kości. Podczas złamania działają siły, które uszkadzają także i tkanki miękkie otaczające kość. Dodatkowo leczenie operacyjne jest także swego rodzaju uszkodzeniem tkanek, ponieważ do złamanej kości należy wykonać dostęp przecinając i rozwarstwiając tkanki. Kolejną sprawą jest konieczność zastosowania unieruchomienia, aby zapewnić tzw. spokój tkankowy i wyeliminować niekorzystne siły działające na kość podczas procesu zrostu, szczególnie w pierwszym okresie po złamaniu. Całość opisanego powyżej procesu może doprowadzić i w wielu przypadkach doprowadza do powstania ograniczeń ruchomości stawów, które współtworzy złamana kość. Zgodnie z zasadami orzecznictwa po złamaniu kości ramiennej można oceniać uszczerbek na zdrowiu dwojako. Można ocenić z osobnego punktu złamanie kości ramiennej, z osobnego punktu pourazowe ograniczenie ruchomości stawu barkowego i zsumować ocenione uszczerbki. Można ocenić uszczerbek tylko z punktu dotyczącego złamania kości ramiennej zwiększając wartość uszczerbku na zdrowiu z powodu pourazowych ograniczeń ruchomości stawu barkowego. Bez względu na sposób oceny orzecznictwa wartość trwałego uszczerbku na zdrowiu pozostanie taka sama i w analizowanym przypadku wynosi 25%. Zabieg operacyjny został przeprowadzony prawidłowo i zgodnie ze sztuką medyczną. (opinia biegłego ortopedy –k.279, 355-356)

Złamanie kości potylicznej schodzące na podstawę czaszki powoduje trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5% wg poz. 2A (uszkodzenia głowy). (opinia biegłego neurochirurga –k.293)

Powódka wymagała opieki osób trzecich przez pierwsze 6 miesięcy po doznanym urazie codziennie po 5 godzin. Pomoc ta była konieczna podczas czynności gospodarczych i higienicznych – toaletowych, sprzątanii, robieniu zakupów, gotowaniu, praniu, wieszaniu prania itp. (opinia biegłego ortopedy –k.280)

Stawka za jedną godzinę usług opiekuńczych na terenie miasta P. w 2016 r. wynosiła w dni robocze 10,50 zł a w 2017 r. 18 zł. (pismo –k.318-319)

Powódka nie wymagała odpłatnego leczenia z punktu widzenia neurochirurga, leczenie powódki całkowicie pokrywał NFZ. Z punktu widzenia neurochirurga powódka nie wymagała dodatkowej rehabilitacji. (opinia biegłego neurochirurga –k.246)

Obecnie powódka leczy się w przychodni neurologicznej w szpitalu im. K., a także w prywatnym gabinecie neurologicznym w P. i u psychiatry w B.. Przed wypadkiem powódka była osobą zdrową, nie leczyła się neurologicznie, psychiatrycznie ani ortopedycznie. Powódka jest mężatką, ma dwoje dorosłych dzieci. Mieszka z mężem, dzieci mieszkają osobno. Powódka ma dwoje wnucząt. Utrzymuje się z zasiłku przedemerytalnego w wysokości około 950 zł. Mąż powódki pracuje jako kierowca, jego średnie zarobki netto wynoszą 2.400 zł. (zeznania powódki –k.369, czas nagrania 00:04:08-00:18:09)

Pismem z dnia 30.12.2016 r. powódka zgłosiła szkodę pozwanemu, wnosząc o wypłacenie: kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwoty 486 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, kwoty 124,50 zł tytułem zwrotu kosztów za przejazdy na rehabilitację. (pismo z dowodem nadania –k.105-107)

Decyzją z dnia 15.03.2017 r. pozwany przyznał powódce kwotę 15.344,70 zł, w tym 14.000 zł tytułem zadośćuczynienia i 1.344,70 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i dojazdów. (decyzja –k.108)

W dniu 12.04.2017 r. powódka poniosła koszt wykonania i opisu badania EEG w kwocie 150 zł. (faktura –k.112)

W dniach 26.04.2017 r. i 13.05.2017 r. powódka poniosła koszt wizyt u neurologa w kwocie 120 zł za każdą wizytę. (faktura –k.110-111)

W dniu 13.05.2017 r. powódka zakupiła lek L. za kwotę 28,61 zł. (faktura –k.113)

W dniu 24.05.2017 r. powódka zakupiła lek M. za kwotę 18,36 zł. (faktura –k.114)

Sąd zważył co następuje:

Podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego stanowi art. 435 k.c. w zw. z art. 436 par. 1 k.c., art. 805 k.c. i art. 822 k.c. Pozwany nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienie psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia). Zadośćuczynienie obejmuje cierpienia zarówno już doznane, jak i te, które wystąpią w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego. Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, jednakże judykatura wskazuje kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu tej wysokości. Zadośćuczynienie z art. 445 § 1 k.c. ma charakter kompensacyjny, a o jego rozmiarze powinien decydować w zasadzie rozmiar doznanej krzywdy, tj. stopień cierpień psychicznych i fizycznych, ich intensywność, czas trwania, nieodwracalność następstwa zdarzenia (por. wyrok SN z 15.07.1977 r., IV CR 244/97, L.). Ponadto zadośćuczynienie nie może stanowić zapłaty symbolicznej, ale również niewspółmiernej. Przy określaniu wysokości zadośćuczynienia należy wziąć pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, zadośćuczynienie bowiem ma na celu naprawienie krzywd niematerialnych, więc trudno je wymierzyć i jego wysokość zależy od każdego, indywidualnego przypadku. Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia, uwzględnia również uszczerbek na zdrowiu, jednakże jest to tylko jeden z elementów tego ustalania, bowiem o wysokości zadośćuczynienia decyduje szereg czynników, nie tylko związanych z wielkością uszczerbku na zdrowiu.

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności niniejszej sprawy żadaną przez powódkę kwotę 336.000 złotych tytułem zadośćuczynienia należało uznać za wygórowaną. Ustalając odpowiednią kwotę należną powódce tytułem zadośćuczynienia, Sąd miał na uwadze uszczerbek na zdrowiu poniesiony przez powódkę, jej obecny stan zdrowia i sprawności oraz rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych spowodowanych wypadkiem. Należy przy tym podkreślić, że wysokość zadośćuczynienia nie jest efektem matematycznego przeliczenia uszczerbku na zdrowiu na kwotę pieniężną. Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności sąd uznał, że kwota 160.000 zł za doznaną krzywdę i cierpienia fizyczne i psychiczne w związku z przedmiotowym wypadkiem stanowi odpowiednie zadośćuczynienie, uwzględniając zadośćuczynienie w kwocie 14.000 zł wypłacone powódce w postępowaniu likwidacyjnym. W pozostałej części sąd oddalił powództwo o zapłatę zadośćuczynienia, uznając je za wygórowane.

O odsetkach od zasądzonego zadośćuczynienia Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 817 k.c. oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Powódka dochodziła odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 80.000 zł od dnia 3 lutego 2017 r., czyli po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody, co należy uznać za zasadne, jako że powódka żądała wypłaty takiej kwoty w zgłoszeniu szkody. W zakresie przewyższającym kwotę 80.000 zł, odsetki ustawowe za opóźnienie należą się powódce od dnia

zgłoszenia tego żądania pozwanemu. Doręczenie pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo nastąpiło dnia 12 sierpnia 2019 r. (k.345), zatem odsetki ustawowe za opóźnienie należą się powódce od dnia następnego.

Stosownie do treści art. 444 § 1 zd.1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Odszkodowanie przewidziane w powyższym przepisie obejmuje wszelkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała czy rozstrojem zdrowia, jeżeli są konieczne i celowe.

Zgodnie z pozwem (k.6) roszczenie o odszkodowanie w kwocie 436,97 zł obejmuje koszty wizyt u neurologa, badania EEG i zakupu leków. Roszczenie z tytułu kosztów leczenia jest zasadne tylko w razie wykazania, że świadczenia medyczne, z których odpłatnie korzystała powódka były niedostępne w ramach bezpłatnych świadczeń medycznych finansowanych przez NFZ lub zbyt długiego czasu oczekiwania na takie świadczenia w ramach NFZ. Powódka nie wykazała takich okoliczności, nie wynikają one z opinii biegłych. Roszczenie o odszkodowanie podlegało więc oddaleniu.

Powódka dochodziła też skapitalizowanej renty z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie 12.000 zł. Z treści art. 444 § 2 k.c. wynika, że roszczenie o rentę przysługuje poszkodowanemu w razie całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej, zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość. Ponieważ renta jest postacią odszkodowania konieczne jest, aby pogorszenie stanu zdrowia poszkodowanego wiązało się z negatywnymi skutkami w jego sferze majątkowej.

W przypadku rozstrzygnięcia w kwestii renty określonej w art. 444 § 2 k.c., należy stosować dyspozycję wynikającą z art. 361 k.c., zgodnie z którym zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła oraz że w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody nie wyrządzono.

Na kwotę renty dochodzonej przez powódkę składały się wyłącznie koszty opieki osób trzecich. Wskazać należy, że prawo poszkodowanego do żądania zwrotu wydatków, polegających na konieczności korzystania z opieki osoby trzeciej nie jest uzależnione od wykazania, iż poszkodowany efektywnie wydał odpowiednie koszty z tytułu opieki, okoliczność natomiast, że opiekę tę sprawowali członkowie rodziny nie pozbawia poszkodowanego prawa do żądania stosownego odszkodowania za czas tej opieki (teza 39 do art. 444 k.c. Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Tom I, Warszawa 1996 str. 362).

Zakres czasowy opieki, który posłużył za podstawę obliczenia tego roszczenia został przyjęty na podstawie opinii biegłego ortopedy. Zgodnie z tą opinią wymiar pomocy innych osób potrzebnej powódce wynosił 5 godzin dziennie przez 6 miesięcy od wypadku. Koszty opieki zostały obliczone wg stawek przyjętych przez powódkę (10,50 zł za godzinę w 2016 r. i 18 zł za godzinę w 2017 r.), które nie zostały zakwestionowane przez pozwanego i wynikają z informacji Miejskiego Centrum Pomocy (...) w P. (k.318). Wyliczenie kosztów opieki przedstawia się następująco. Okres od 8.09.2016 r. do 31.12.2016 r. -116 dni, ale powódka przyjęła 112 x 5 godzin=560 godzin x 10,50 zł =5.880 zł. Okres od 1.01.2017 r. do 8.03.2017 r.-68 dni x 5 godzin=340 godzin x 18 zł=6.120 zł. Łącznie koszty pomocy osób trzecich wynoszą 12.000 zł.

O odsetkach od w/w kwoty sąd orzekł na podstawie przepisów powołanych powyżej odnośnie odsetek od zadośćuczynienia. Odsetki od tego roszczenia, które zostało zgłoszone po raz pierwszy w piśmie z dnia 23 maja 2019 r. (k.314) należą się powódce od dnia następnego po dniu doręczeniu pozwanego w/w pisma.

Mając za podstawę art. 100 k.p.c., Sąd stosunkowo rozdzielił koszty procesu między stronami, biorąc pod uwagę w jakiej części każda ze stron wygrała sprawę (po 50%). Koszty procesu poniesione przez powódkę wyniosły 7.139 zł, przez pozwanego 3.937,34 zł. Łącznie koszty poniesione przez strony wyniosły 11.076,34 zł. Biorąc pod uwagę wynik procesu każda ze stron powinna ponieść koszty w wysokości 5.538,17 zł. Różnica pomiędzy kosztami faktycznie

poniesionymi przez strony, a kosztami które strony powinny ponieść biorąc pod uwagę wynik procesu wynosi 1.600,83 zł na korzyść powódki i została zasądzona w pkt. 3 wyroku.

Odrębnemu rozliczeniu – na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 k.p.c. podlegały koszty sądowe wyłożone tymczasowo przez Skarb Państwa. Nieuiszczone koszty sądowe wyniosły 4.732,89 zł, a więc kwota, którą należało pobrać od obu stron wynosi po 2.366,45 zł, jak wskazano w pkt. 4 i 5 wyroku.